SERVER2016 STORAGE

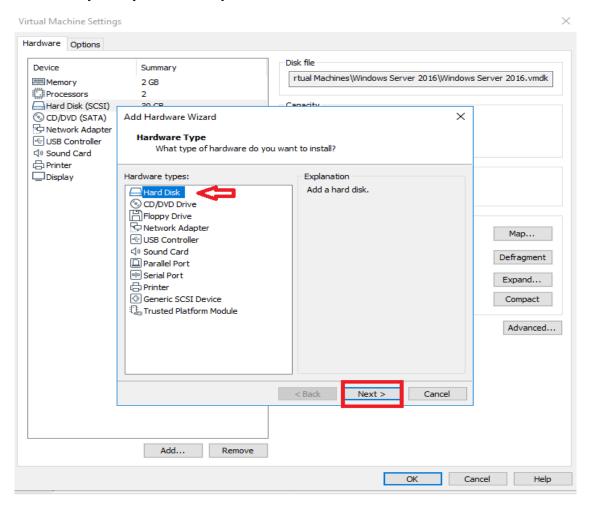
1. Amaç

Sanal makinemizde bulunan server2016 sistemimizde 4 adet 1 GB'lık hard disk oluşturmak istiyoruz.

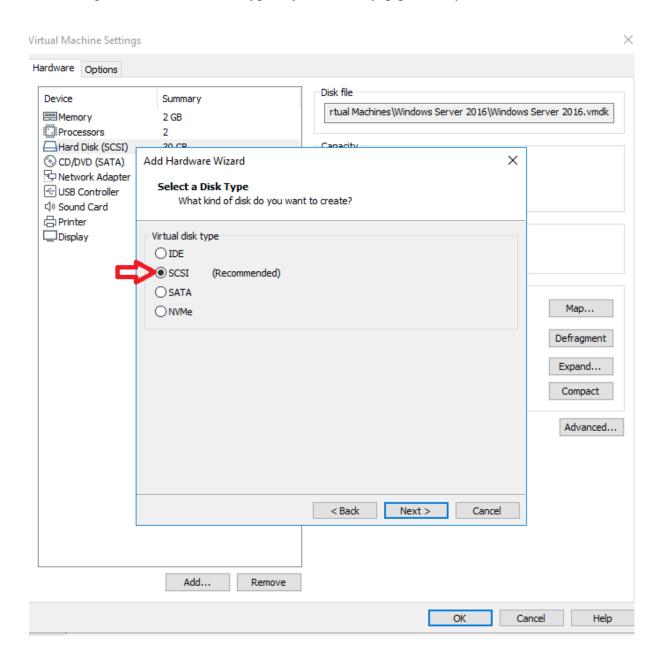
2. Teorik bilgi:

3. Server2016'da depolamak için eklenecek disklerin aşamaları,

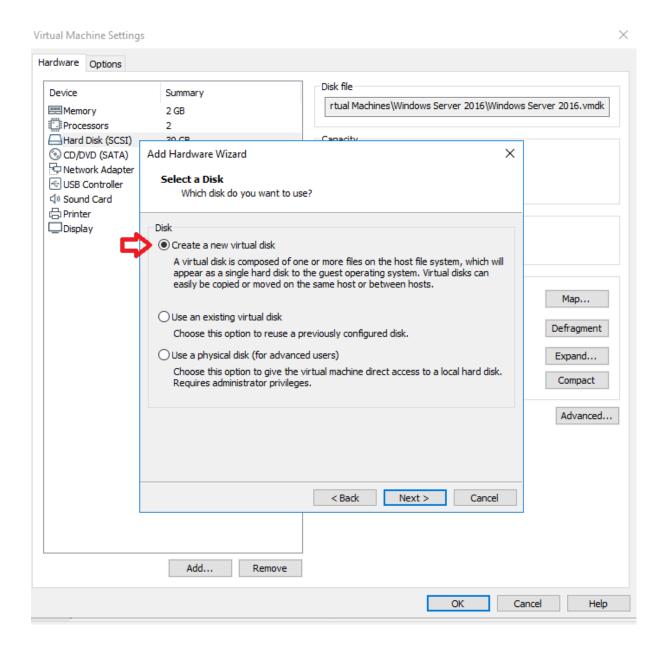
• Oluşturulmuş Windows Server 2016 içeren sanal makinamızın ayarlar kısmından hardware bölümünden 'Add...' diyerek Hardware Types alt başlığı altında hard disk eklemeye tıklıyor ve next diyoruz.

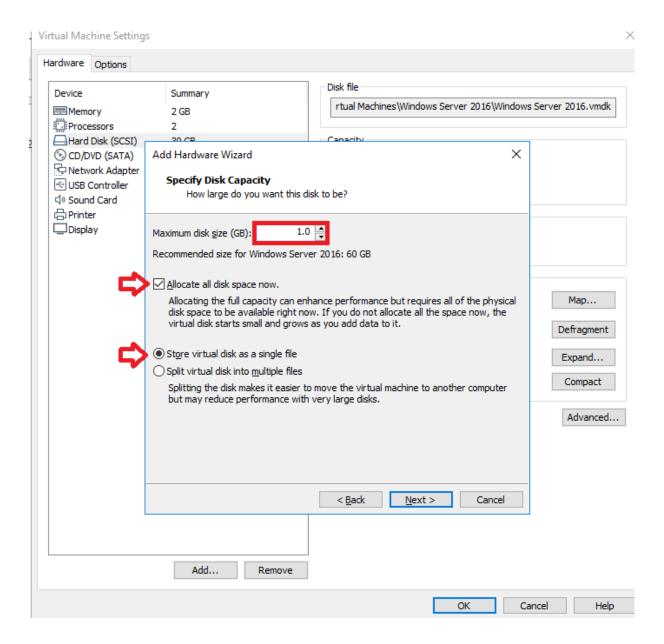
• Diğer adımda virtual disk type seçimi (SCSI) yapıp next diyoruz.

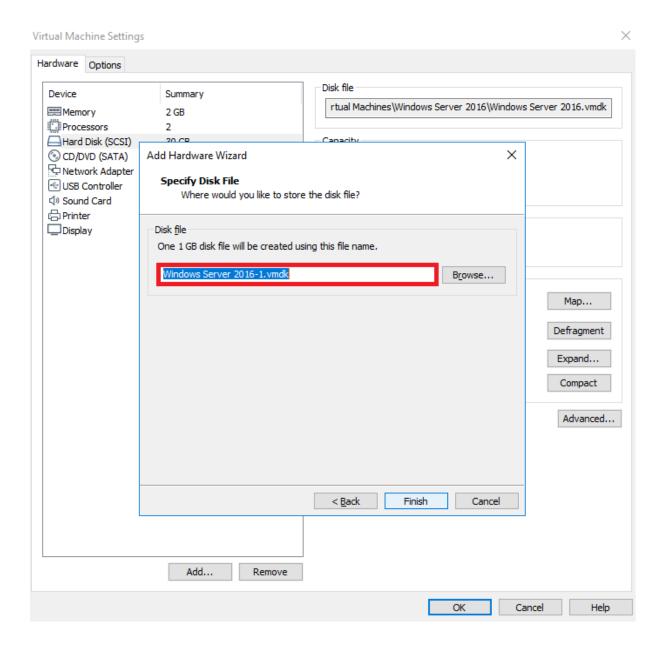
• Create a new virtual disk seçeneği ile next diyoruz.

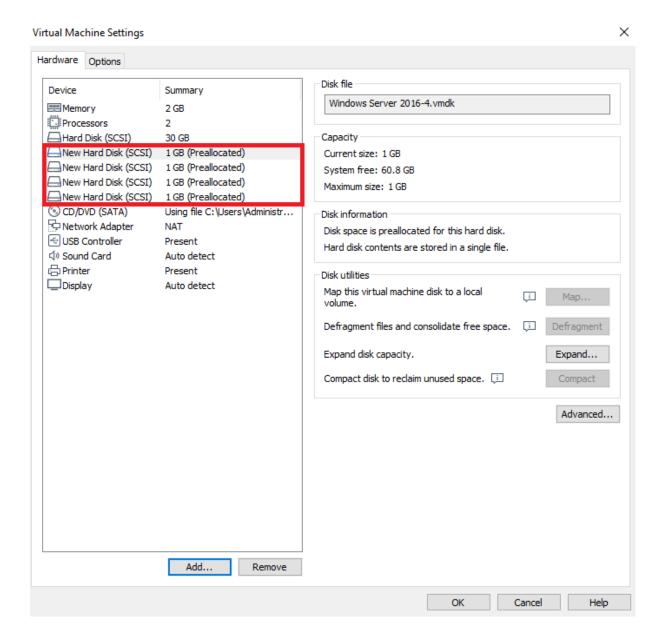
• Ekleyeceğimiz diskin kapasitesini buradan belirliyoruz.(Allocate all disk space now) seçeneği ile var olan disk kapasitesinin üzerine eklenerek ve store virtual disk as a single file seçilerek özellikleri doldurmaya devam ediyoruz.

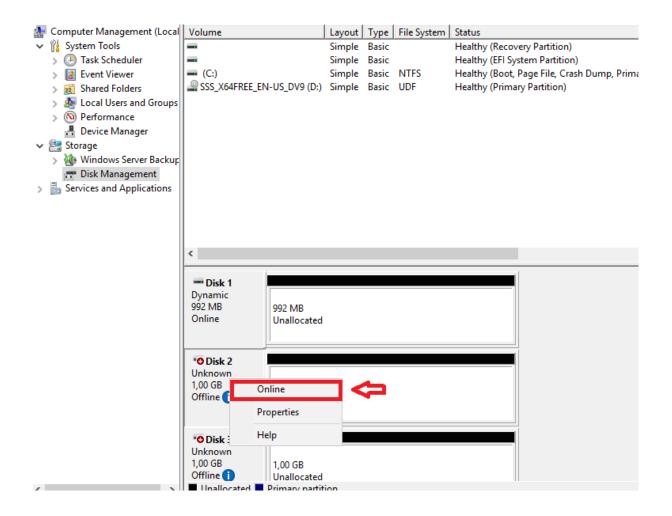
• Bu açılan ekranda oluşturduğumuz diske isim verebilir ya da otomatik belirlenen isme onay verebiliriz. Finish diyerek 1 GB'lık disk oluşturacağız.

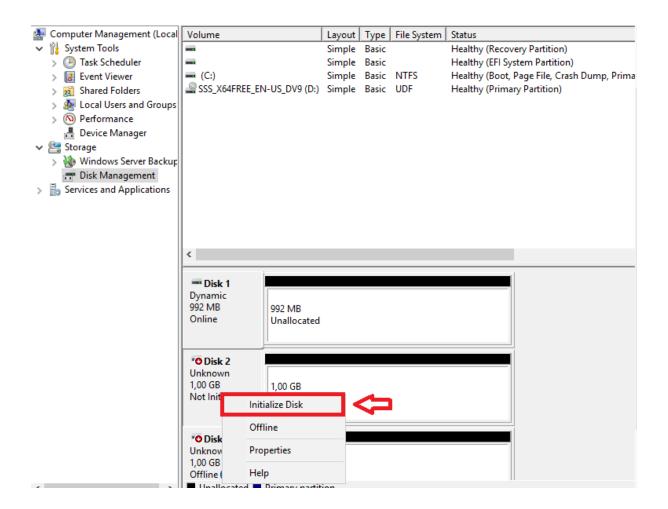
• Sanal makinamızda oluşturduğumuz ve bizden istenen 4 tane hard diski burada açık bir şekilde görebilirsiniz.

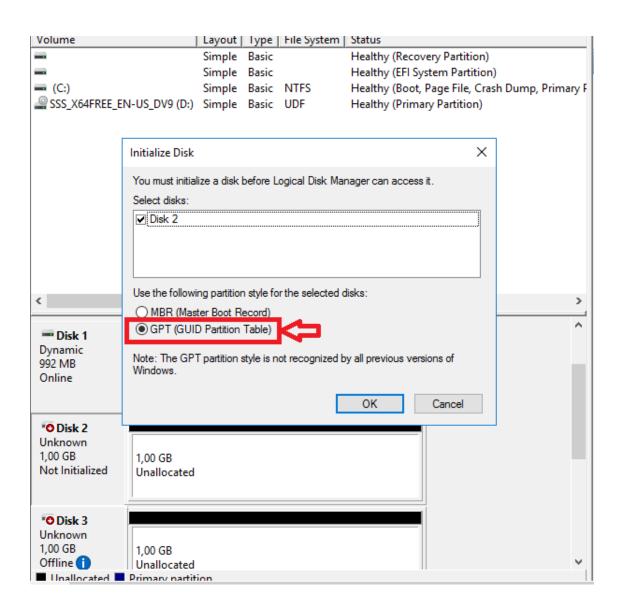
• Eklenecek olan disklerin özelliklerini tamamladıktan sonra sanal makinamızı açıyoruz. Açtıktan sonra Computer Management kısmından Storage alt başlığındaki Disk Management kısmında ilk başta kapasitelerini verdiğimiz dikslerimiz offline durumda görüyoruz. Online yapıyoruz tüm eklediğimiz disklerimizi.

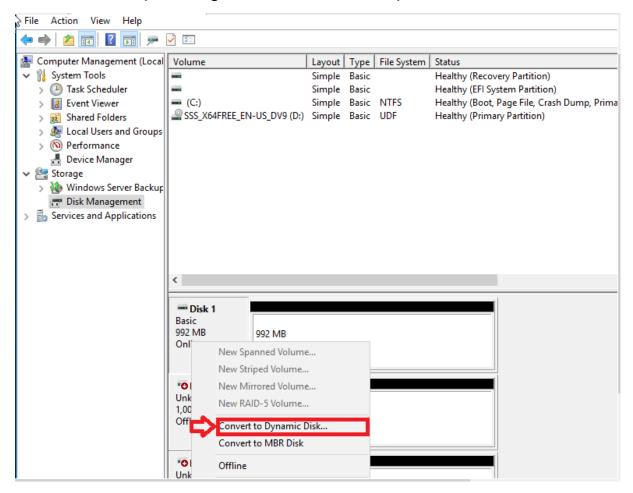
• Online olarak açtıktan sonra **Initialize Disk** yapıyoruz.**Initialized**; ilk ayarının yapılması, **Preallocated**; disk boyutunun ana hard diskten ilk rezervasyonu diyebiliriz.Initialized ile diskimizi **unallocated** hale dönüştürüyoruz.

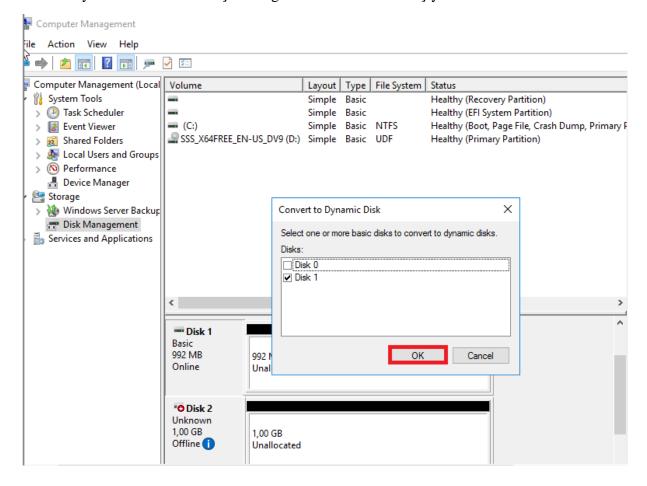
- Initialize yapacağımız diski seçiyoruz.
- Partition style; boş diskin nasıl kullanılacağı hakkında bilgi verir.
- Oluşturduğumuz Hard Diskin "MBR(Master Boot Record)" veya "GPT(GUID Partition Table)" olacağına karar veriyoruz.
- MBR (Master Boot Record), disk bölümlerini yönetmek için kullanılır. Eski bir sistem ama hala kullanılıyor. PClerin BIOS'unda MBR kullanılır. Max. 2TB ile sınırlandırır bölümleri.
- **GPT** (**GUID Partition Table**), MBR'a göre bir adım daha öndedir.**UEFI** desteği ile sınırsız bölüm ve bir bölümü 2TB'dan daha fazla için kullanılır.
- Operation System ile Hardware arası köprü BIOS and UEFI(Boot Options).

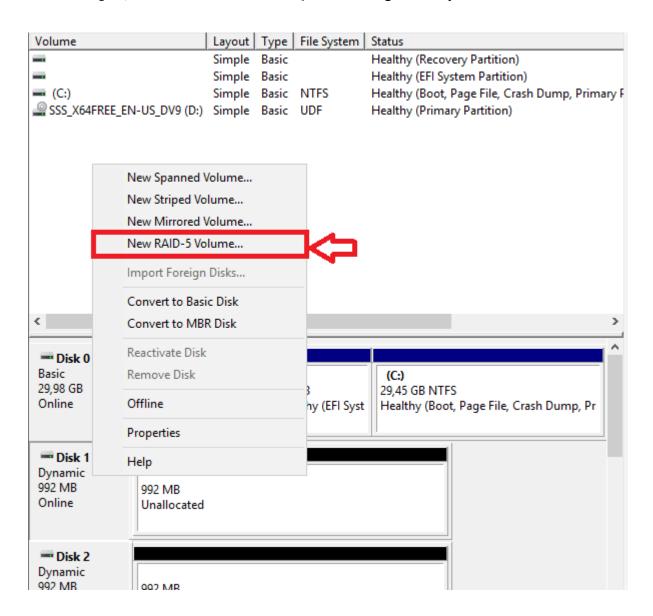
• Unallocated yapılan bu disklerimizi 'Basic' durumunundan 'Convert to Dynamic Disk'e dönüştürülerek gerekli disk volumelarına erişebiliriz.

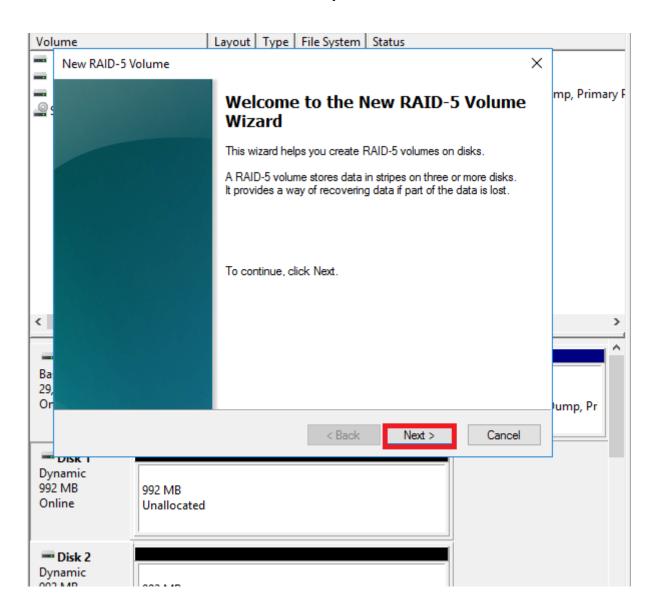
• Dynamic disk olarak seçilmesi gereken disklerimizi seçiyoruz.

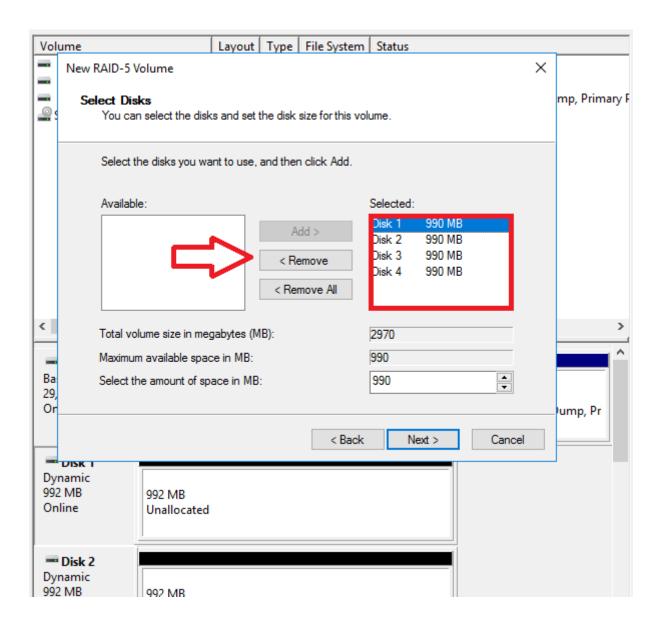
- Dinamik hale getirilen disklerde "**Unallocated**" kısmına sağ tıklayarak uygulayabileceğimiz volumeleri görebiliriz. "**New RAID-5 Volume**" seçiyoruz.
- RAID-5 hata toleranslı bir volumedur.
- Datanın en az 3 ya da daha fazla disk içerisinde striped edilerek saklanmasıyla oluşur.
- Redundant Array of Independent Disks
- Striped; datanın birden fazla disk içerisinde rastgele diziliyor olmasıdır.

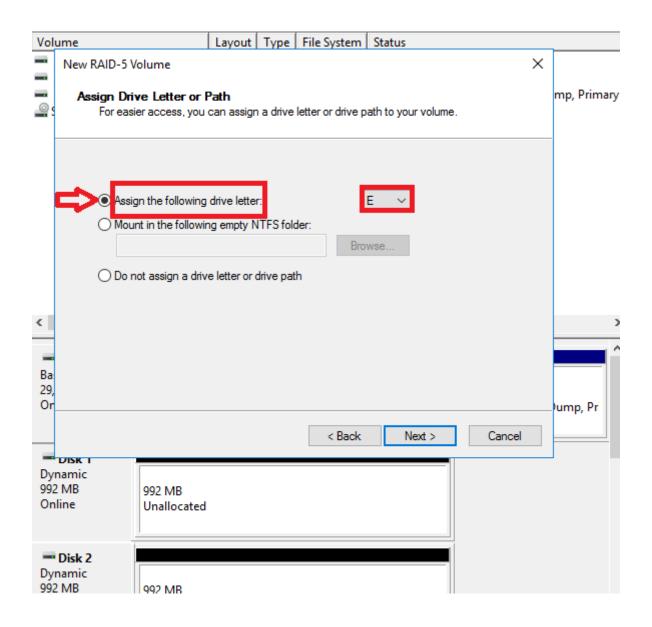
• RAID-5 volume adımlarını devam ettiriyoruz.

- Volume yapılacak disklerimizi ekliyoruz.
- 1GB unallocated olunca 990MB olduğunu görüyoruz rahatlıkla.
- Seçilen disklerden sonra next diyerek işlemi devam ettiriyoruz.

• Diskin hangi Drive'a yazılacağını seçiyoruz ve devam ediyoruz. Disk Birimi (/F,/E)

• **File system format**; bu dosya sistemi bir sürücüyü düzenler. Verilerin sürücüye nasıl depolandığı ve dosyalara ne tür bilgi eklenebildiğini belirler.

Dosyalama formatını seçiyoruz.

FAT32 (File Allocation Table 32):

- Neredeyse bütün platformlarda çalışır
- Tekil Dosyalar için boyut sınırı 4 GB. Bölüt boyutu 8 TB.

NTFS (New Technology File System):

- Apple ortamında okuma var yazma yok.
- Tekil Dosyalar için boyut sınırı yok.

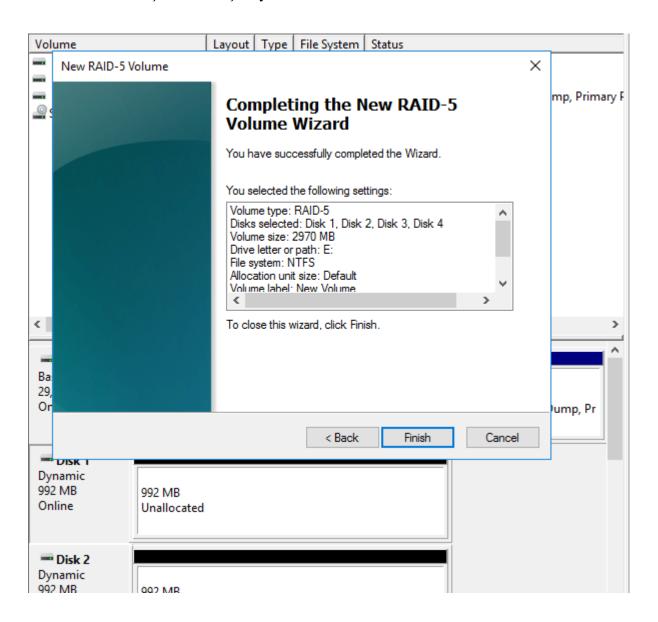
exFAT

ReFS (Resilient File System):

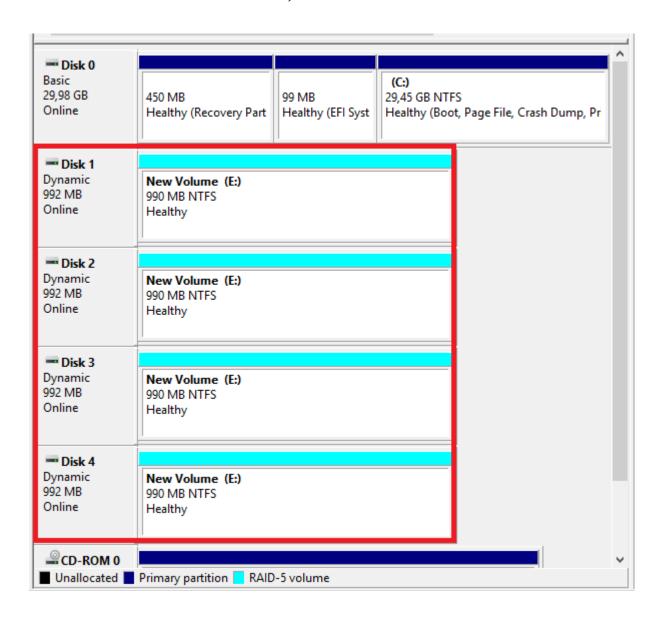
- Windows Server 2012 ve Windows 8 için geliştirilmiştir.
- Büyük ölçekli dosya saklayabilir.
- Tekil Dosyalar için boyut sınırı 16 EB. Bölüt boyutu 256 ZB.
- Data Deduplication desteklemez.
- NTFS seçiyoruz. Volume Label dan Hard Disk adını yazıyoruz.

| Layout | Type | File System | Status Volume New RAID-5 Volume × mp, Primary I Format Volume 0 To store data on this volume, you must format it first. Choose whether you want to format this volume, and if so, what settings you want to use. O Do not format this volume Format this volume with the following settings: File system: NTFS Allocation unit size: Default New Volume Volume label: < Perform a quick format Enable file and folder compression 29 Or ump, Pri < Back Next > Cancel Dynamic 992 MB 992 MB Online Unallocated Disk 2 Dynamic 992 MB

• **RAID-5** için gerekli dizayn ve ayarlarmalar tamamlandıktan sonra finish ederek diskimizi biçimlendirmiş oluyoruz.

• **RAID-5 Mirror Volume** ile oluşturulan disklerimizin son hali.

ENTERPRISE STORAGE

Direct Attached Storage(DAS):

DAS, local storage da yaptığımız kısımın ta kendisidir.Fiziksel olarak server içerisindeki depolama araçları volumelardır.

Avantaj:

- Kolay konfigüre edilir.
- Kısmen ekonomik bir çözümdür.

Dezavantaj:

- Isolated, şirketteki diğer PC'lerin erişimine çok elverişli değildir.
- Mobil olarak taşınması esnek değildir.
- Server fiziksel olarak down olduğunda **DAS** erişilemez olur.

Yukarıda adımları gösterili olan disk ekleme ve RAID-5 Mirror Volume durumu bir DAS örneği olup aynı adımları izliyoruz.**Local Storage'da** yaptığımız işlemler **DAS** için bir örnek teşkil eder.

Network Attached Storage(NAS):

Kendine has bir depolamadır.Bu cihazın networke bağlanmasıyla oluşturulur.Her bir '**NAS cihazı(server)**' kendine ait bir işletim sistemine sahiptir.Bu özelliği sayesinde sadece dataya olan erişimle ilgilenmesini ve paylaşım için gerekli '**overhead**' trafiğinden kurtulmasını sağlar.

NAS cihazları sadece dosya seviyesinde erişim sağlanır.

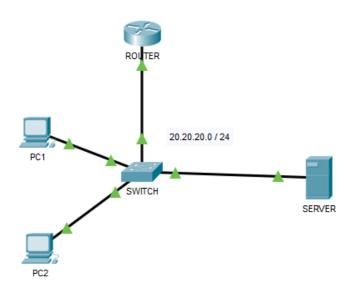
Avantaj:

- Merkezi çözümleme için iyi bir araçtır.
- Konfigüre edilmesi kolaydır.

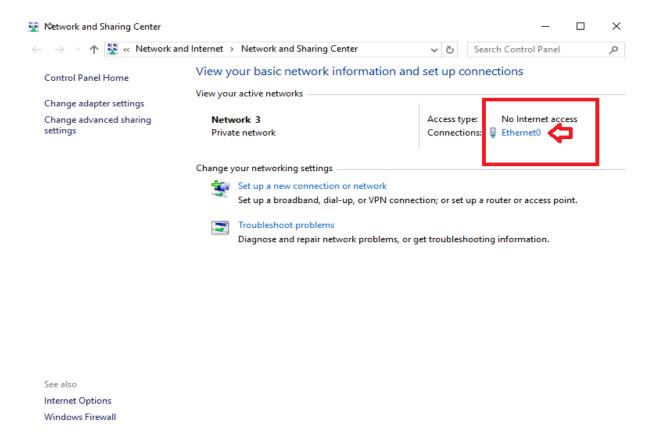
Dezavantaj:

- DAS çözümünden bir tık daha pahalıdır.
- Dataya erişimi DAS'a göre yavaştır.

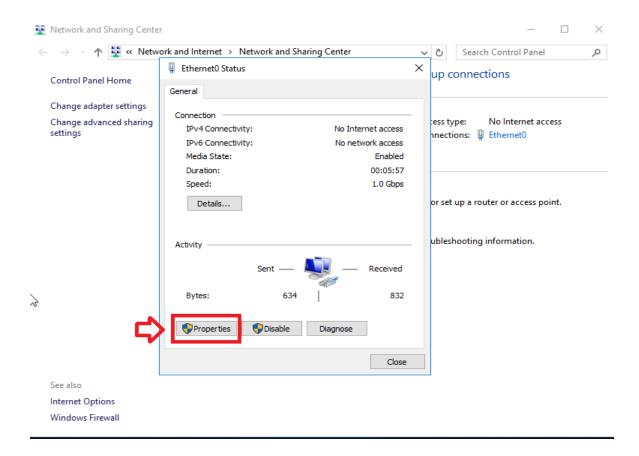
Aşağıdaki 20.20.20.0 / 24 Networkünde PC ler üzerinden Server'a erişim sağlanarak Depolama için oluşturulan Diski görücez.

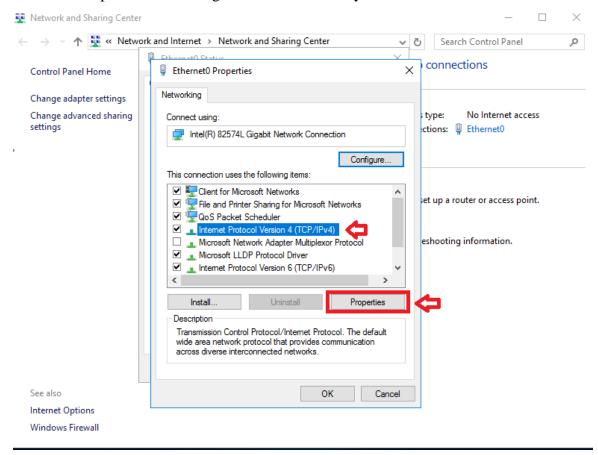
• **NAS** için öncelikli olarak Static IP vermek durumundayız.Bunun için Ethernet'in bulunduğu, **network and internet sharing center** a girilir ve tıklanır.

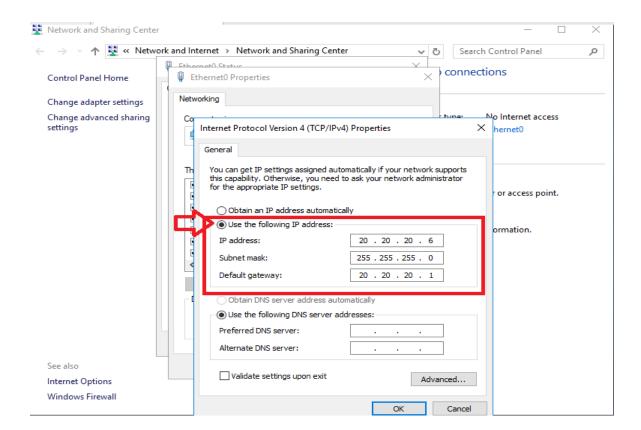
• Özelliklere tıklıyoruz.

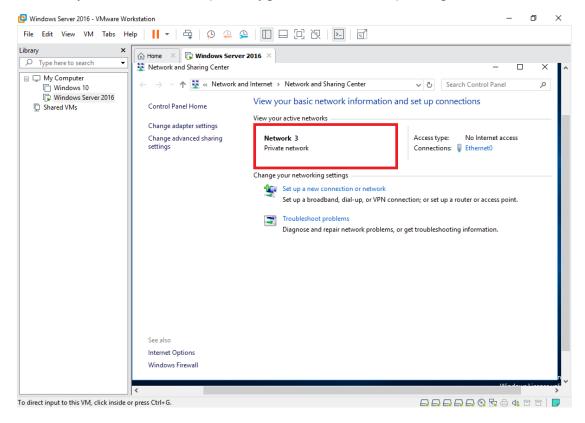
• TCP/Ipv4 özelliklerine girilerek Static IP veriyoruz.

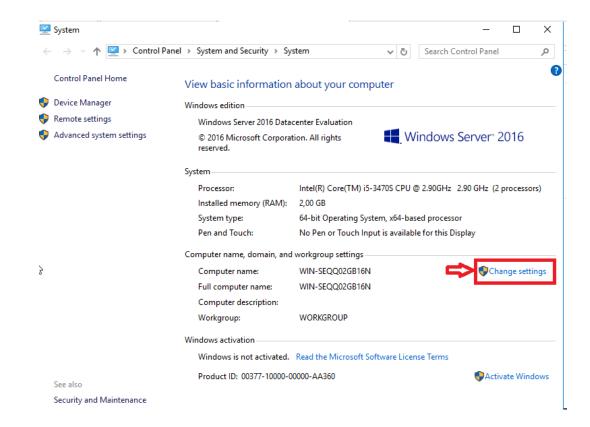
- Otomatik IP atamasını statik olarak ayarlıyoruz. 20.20.20.0 / 24 networkünden bir IP seçip atıyoruz. Default Gatewayimiz Routerımızın giriş portu olarak giriyoruz.
- 20.20.20.6 bizim server IP'miz.

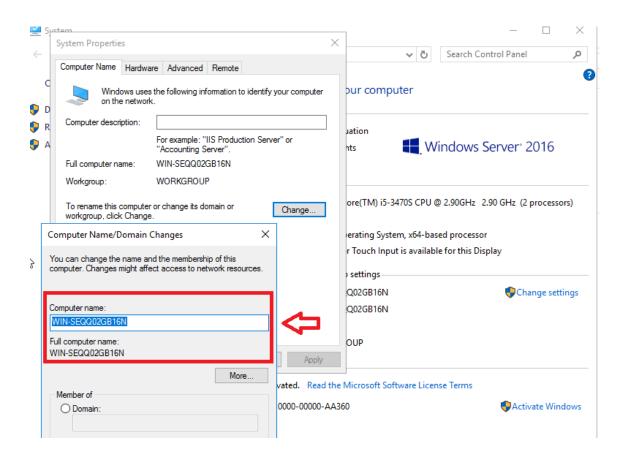

• Aynı Adımlar PC ler için de uygulanarak network içine bağlanır.

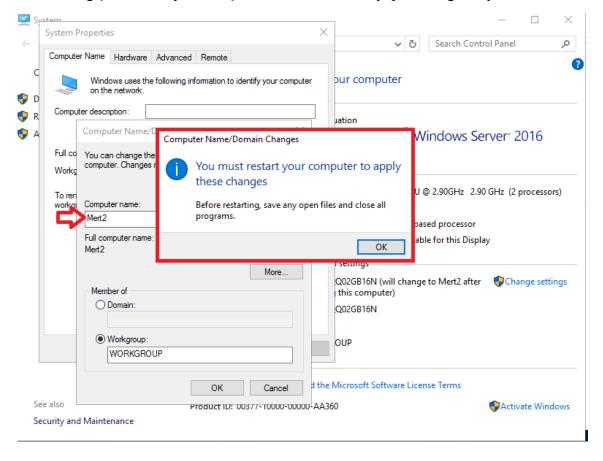

• Sanal makinamızın adını değiştiriyoruz. "Ayarları Değiştir" seçeneğine tıklıyoruz

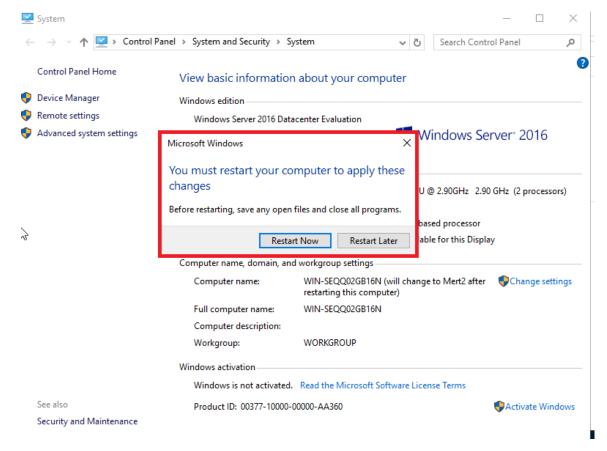

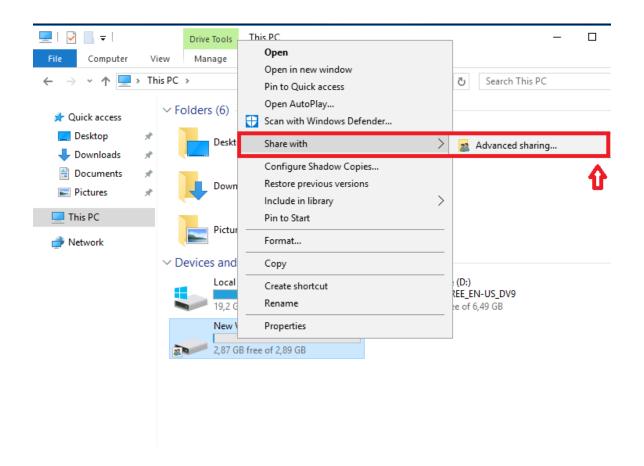
• Bu değişiklerin onaylamak için makinamızı restart yapmamız gerekiyor.

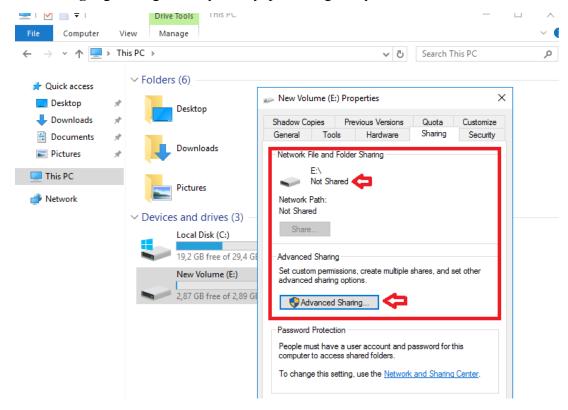
• Bilgisayar ismini yazıyoruz ve kaydediyoruz. Daha sonra bilgisayarın resetlenmesi gerektiği için bir uyarı mesajı alıcaz. Tamam diyoruz ve bilgisayarımız yeniden başlatılıyor.

• Oluşan diski paylaşıma açmak için adımlarımız; Share with, advanced sharing...

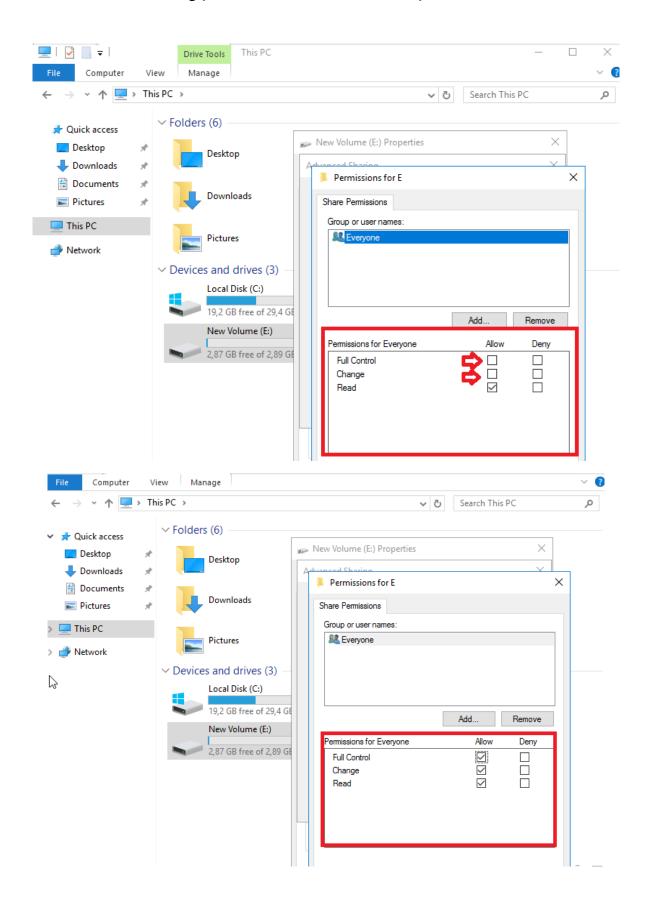
Oluşan diski paylaşıma açık yapmak istiyoruz şuan Not Shared görüyoruz. Advanced Sharing'e girerek gerekli ayarları yapmamız gerekiyor.

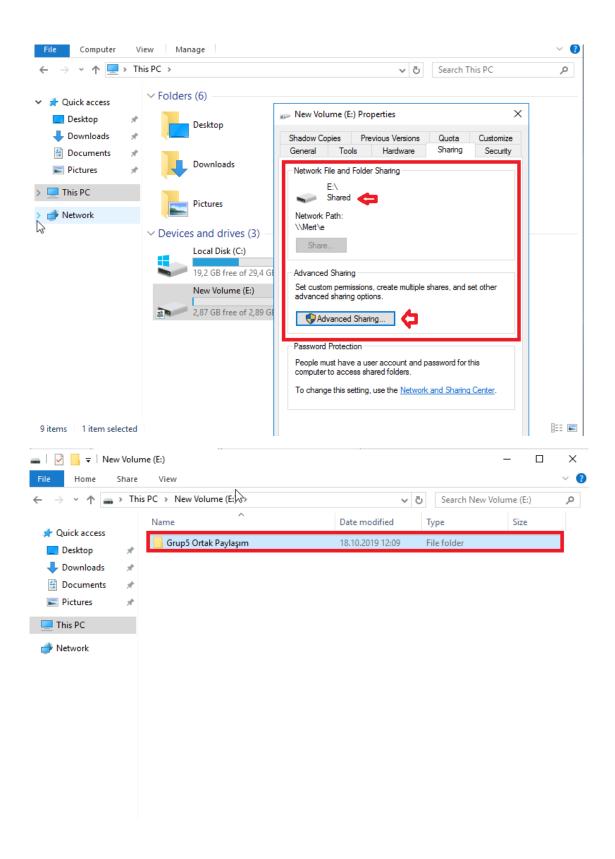
• "Share this folder" ile dosyayı paylaşıma açmış oluyoruz. Share name kısmından paylaşım adını yazıyoruz. "Permissions" kısmından izinleri yapılandırıyoruz.

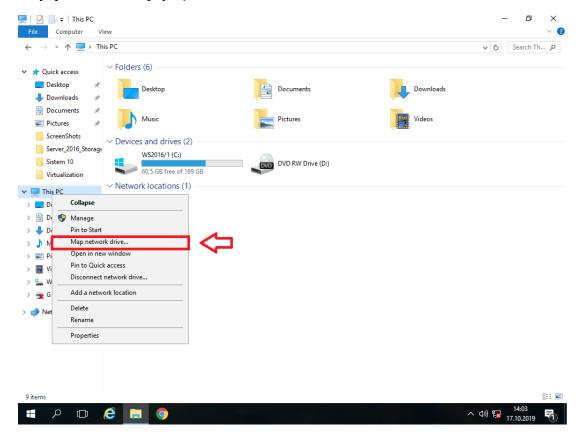
• Gerekli kontrol,değişim ve okuma izinleri herkese karşı izin verildi.

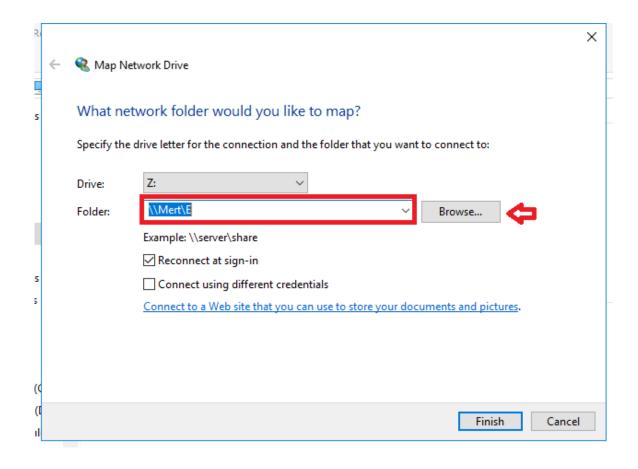
• E:\ Depolama diskimiz "**Share**" pozisyonuna geçti. Artık diskimiz paylaşıma açık durumunda.

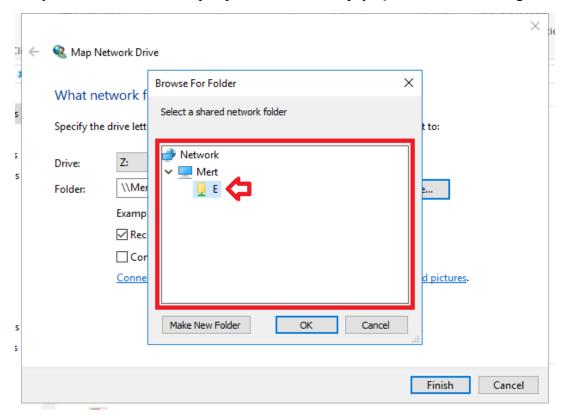
• Remote PC tarafına geçip This PC sağ tıklanarak **map network drive** kısmına geçiş yapılırak aratılır paylaşım klasörü.

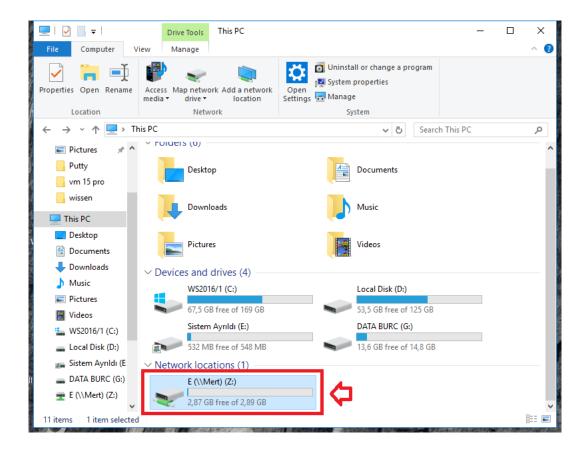
• Folder kısmına \\" *PCİSMİ* " yazıyoruz ve "Browse" diyoruz.

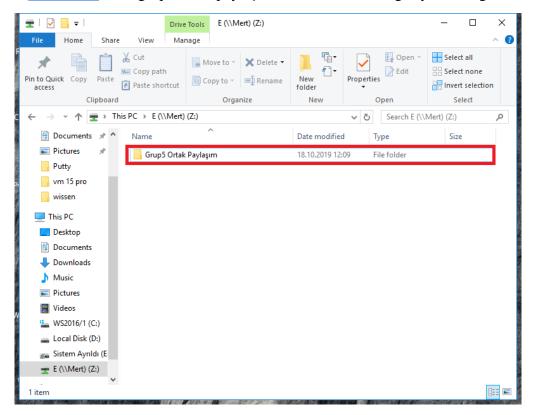
• Aynı networkte olan bu topolojide remote PC'de paylaşım klasörü NAS ile görüldü.

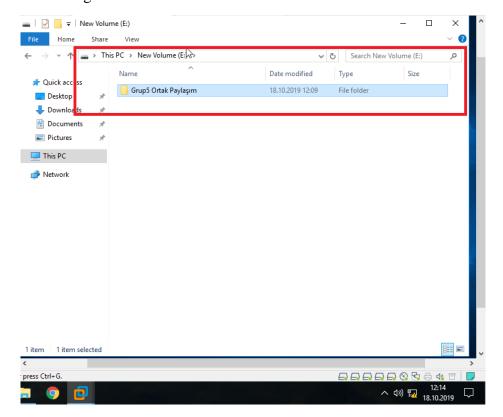
• Network Locations kısmında paylaşıma açık depolama diski E(\\Mert)(Z:) görünür ve kullanılır durumunda.

• E(\\Mert)(Z:) de ki grup5 ortak paylaşım klasörü remote bilgisayarda da görüldü.

• Server ekran görüntüsü

Storage Area Network(SAN)

Yüksek hızlı networkte bulunan merkezi bir depolama çözümüdür.Storage pool oluşturarak geniş bir depolama yaratabiliriz.Kolaylıkla genişletip küçülebilirler.

Avantaj:

- Dataya hızlı erişim
- Merkezi depolama birimi
- Yüksek yedeklenebilirlik

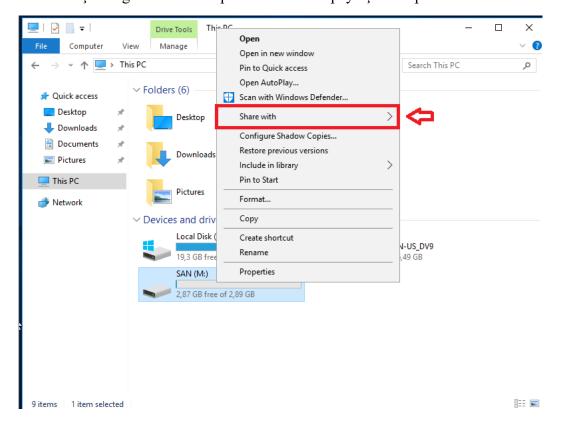
Dezavantaj:

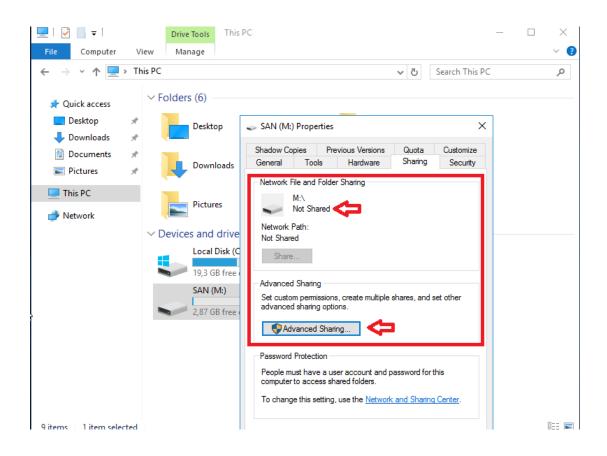
- En pahalı
- Bağlantı için skill gerektiriyor.

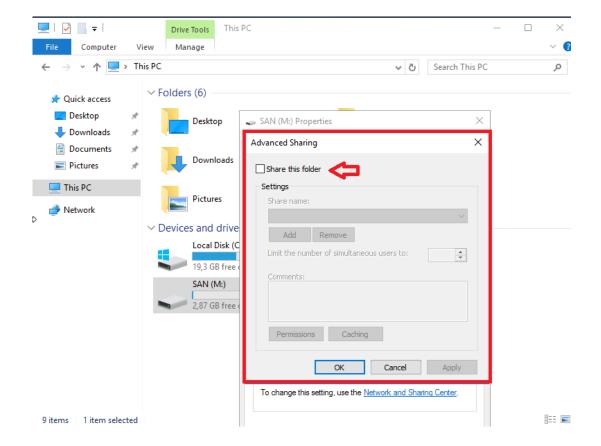
SAN' için de yukarıdaki aynı adımlar gerçekleşiyor fakat iki tane sanal makina kullanmamız gerekiyor. Aşağıdaki adımlar dahilinde işlemler gerçekleştiriyoruz.

Yukarıda NAS için yapılan şu işlemler tekrar edilir;

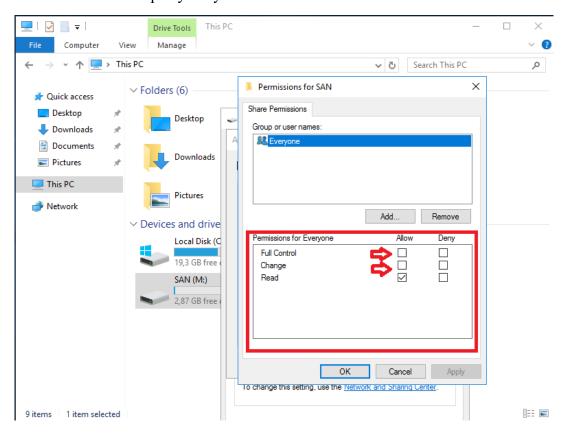
- Network Konfigurasyonu
- Bilgisayar Adı Değiştirme
- Diski Paylaşıma Açma (NAS için tek serverdan, SAN için iki veya daha fazlası)
- Map Network Drive
  - Yeni oluşturduğumuz SAN depolama diskimiz paylaşıma kapalı durumudadır.

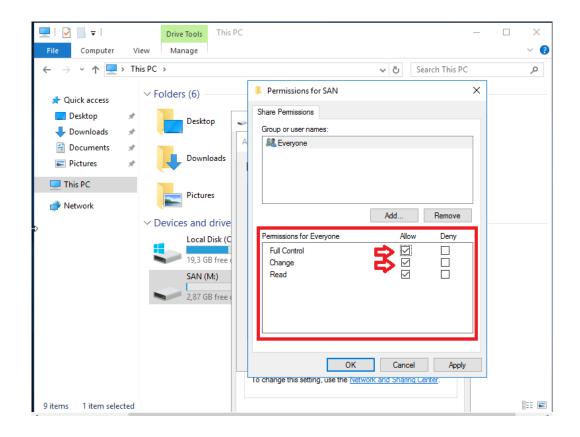

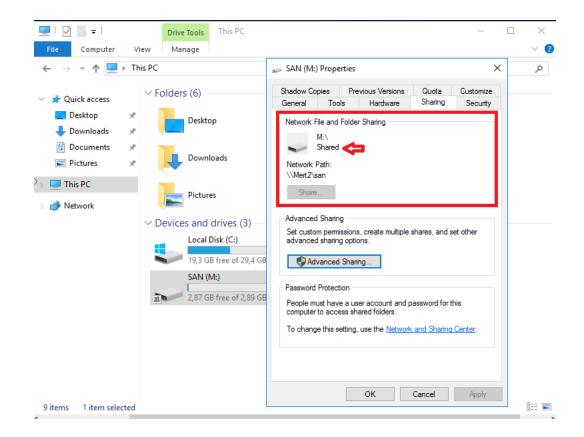

• Permissionları verip kaydediyoruz.

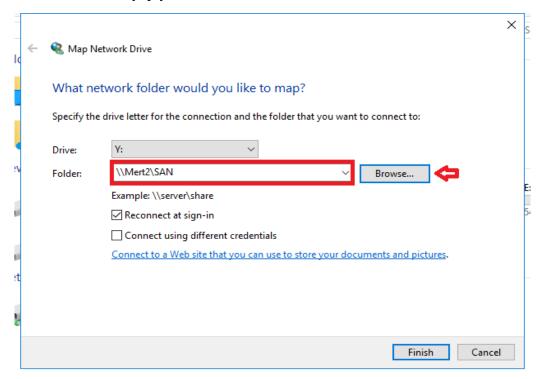

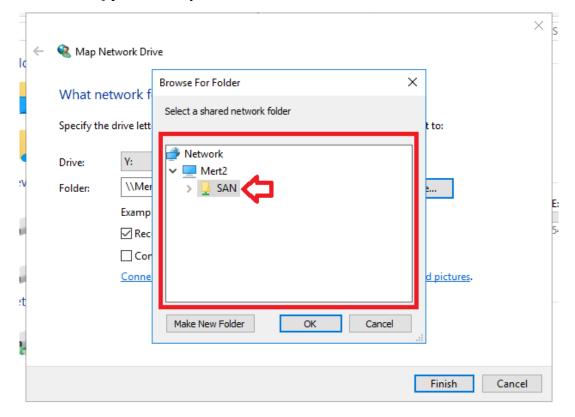
• Paylaşıma hazır durumdadır.

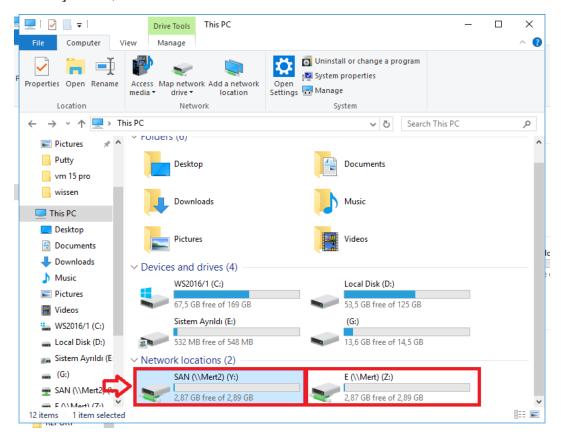
 Diğer bilgisayarlardan paylaşıma açık depolama diskini görebilmek için "Map Network Drive" yapıyoruz.

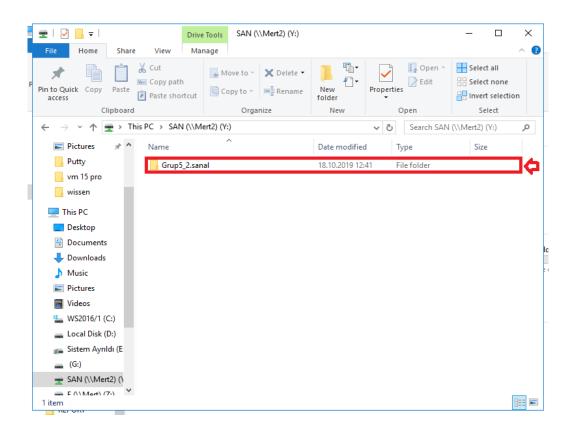

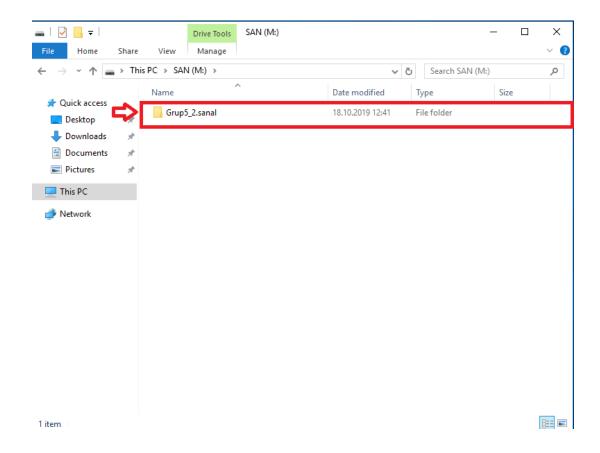
• \\Mert2\ dosya uzantısına gözet diyoruz. Networke bağlı paylaşıma açık disk olan "SAN" seçip devam ediyoruz.

• Sonuç olarak;

.

STORAGE SPACES

Storage Spaces, Windows Server 2016 ve Windows 10'da bulunan depolama sanallaştırmanın adıdır.

Bir depolama çözümü için:

- Mirror/Parity Support
- Data Stripping
- Enclosure Awareness
- Storage Tiering
- Storage Replication
- Data Deduplication
- Data Encryption
- Performance Analysis

İki bileşenden oluşur;

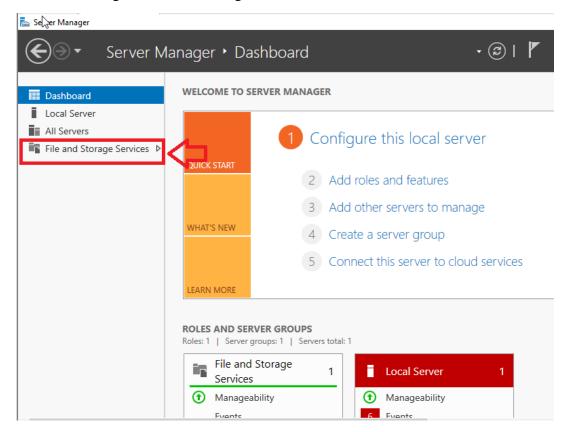
Storage Pool: Mantıksal olarak tek disk haline getirilmiş fiziksel disklerden oluşan yapıdır. Aynı anda fiziksel diskleri tek bir diskteymiş gibi görüp yönetir.

Storage Spaces: Bileşeni, servisle aynı isimdedir.Storage Pool'un içindeki boş alandan oluşan sanal disktir.

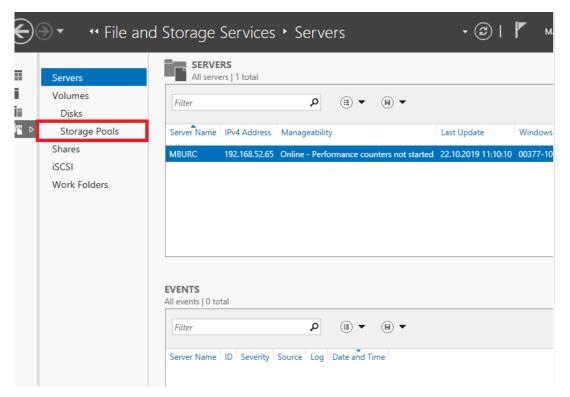
Physical Disks
Storage Pool
Virtual Disk
Disk Drive

Fiziksel Disk(Min. 4 GB ve Formatsız) → Fiziksel Disklerin birleşiminden oluşan Storage Pool → Storage Pooldan oluşturulan Storage Spaces → Disk Drive oluşturulur.

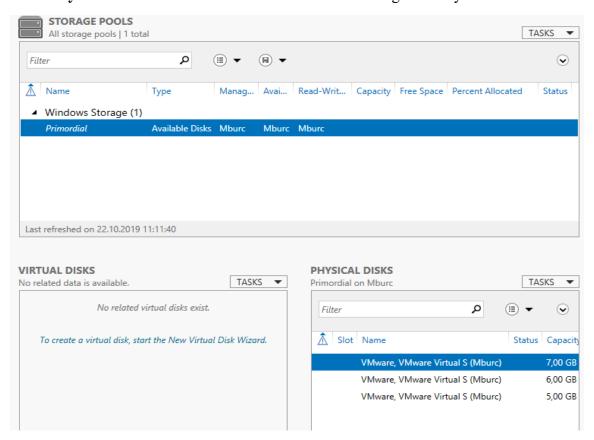
• Server Manager → File & Storage Services →

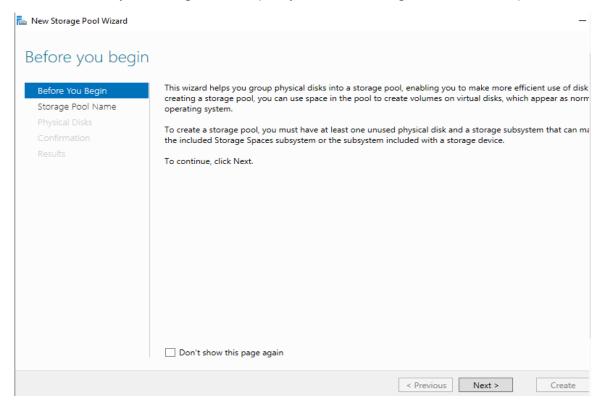
• Storage Pool kısmına giriyoruz.

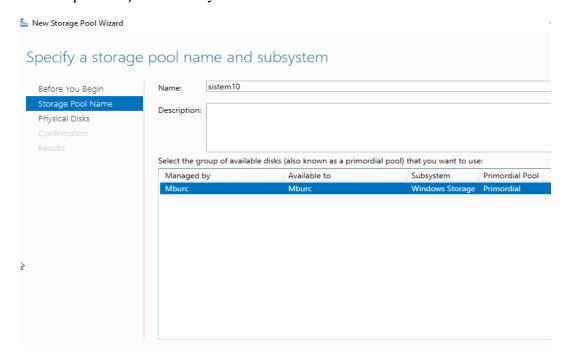
• "Physical Disks" sekmesinde mevcut fiziksel diskleri görüntülüyoruz

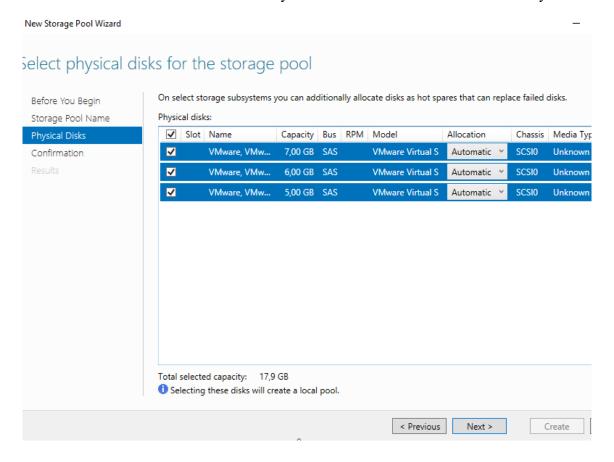
• "Storage Pools" sekmesinden "Tasks" seçeneğine tıklıyoruz. "New Storage Pool" kısmından yeni Storage Pool oluşturuyoruz.New Storage Pool Wizard başlatılır.

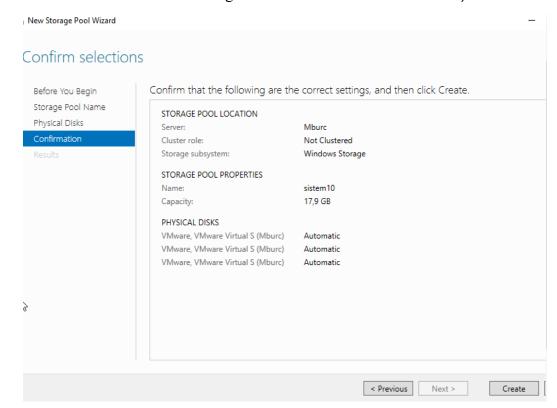
- Name: Oluşturulacak Storage Pool'un adı (sistem10)
- Description: Açıklama ekleyebiliriz.

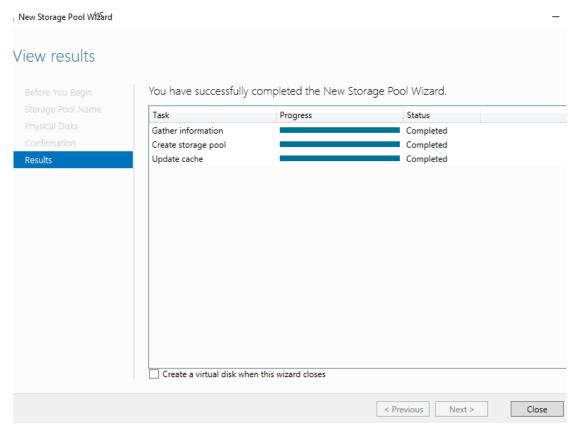
• Storage Pool için kullanılacak fiziksel disklerimizi seçiyoruz. Hepsinin formatsız ve 4 GB'ın üzerinde olmasına dikkat ediyoruz. Allocation otomatik olarak bırakıyoruz.

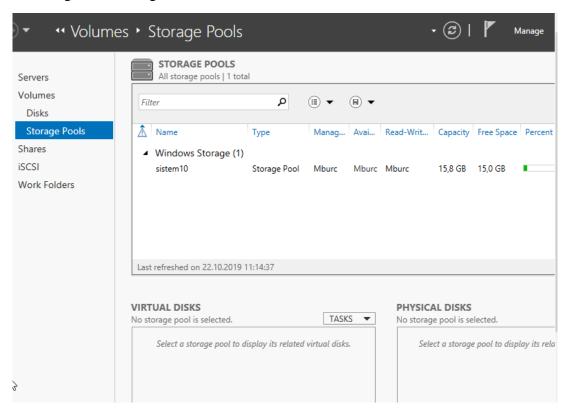
• Kurulum özeti incelenir. Hata gözlenmezse "Create" ile havuz oluşturulur.

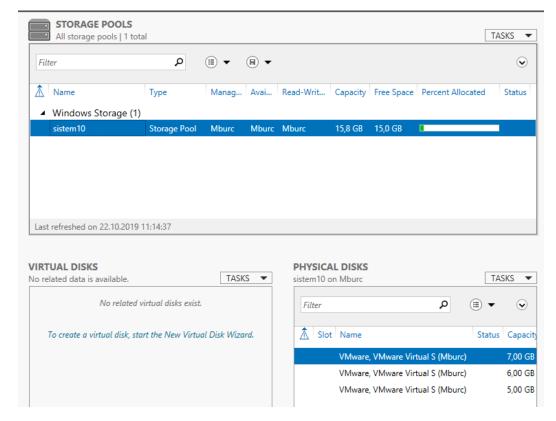
Creating

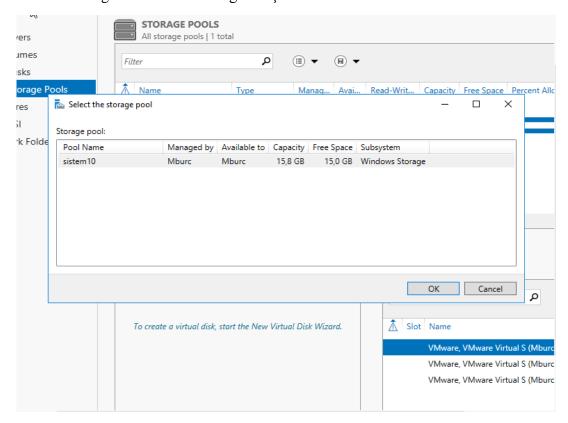
• Kurulum tamamlandıktan sonra "**Storage Pools**" sekmesinde oluşturduğumuz Pool Storage havuzunu görürüz.

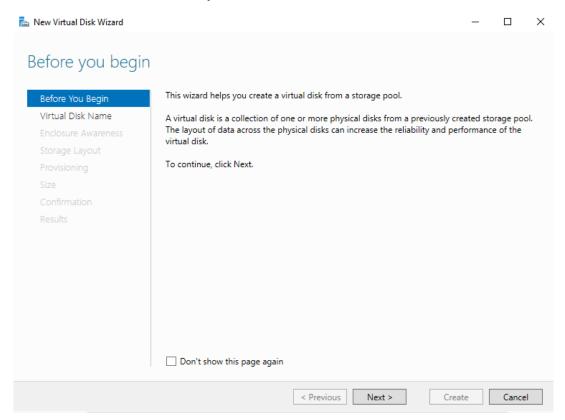
• "Virtual Disks" sekmesinden "New Virtual Disk" ile yeni sanal disk oluşturuyoruz. Bu disk, havuza eklediğimiz fiziksel disklerin tek bir sanal disk olmuş halidir.

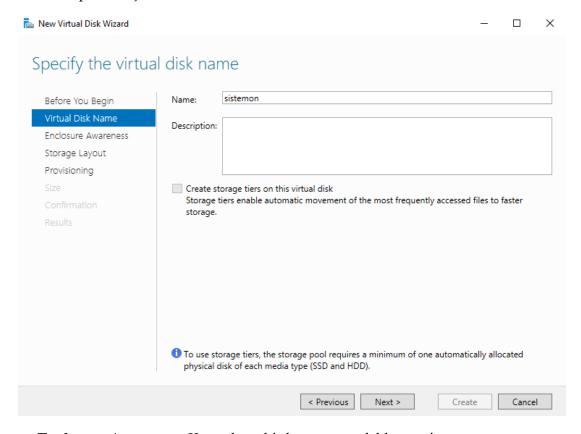
• Diskin hangi havuzu kullanacağını seçilir.

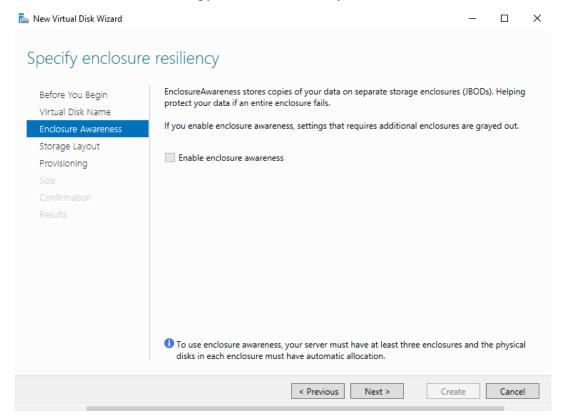
• New Virtual Disk Wizard açılır.

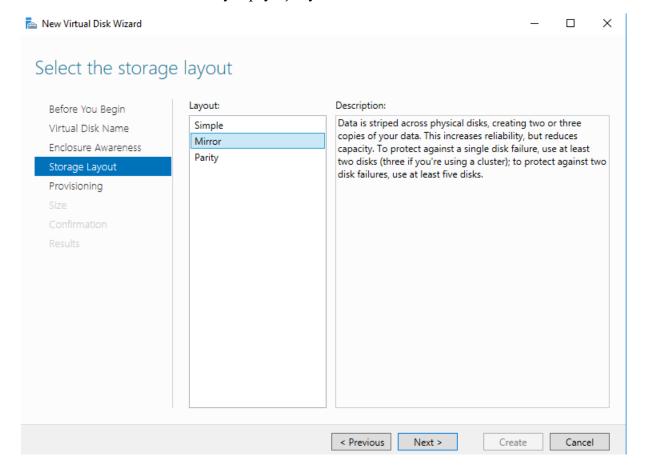
- Name: Yeni sanal diskin adı (sistemon)
- Description: Açıklama eklenebilir.

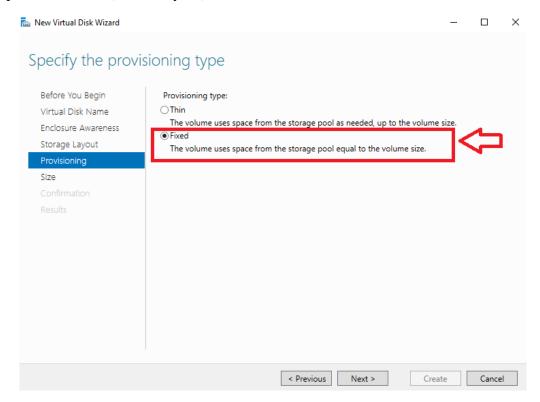
• Enclosure Awareness: Kopyaların bir kısmının yedeklenmesi

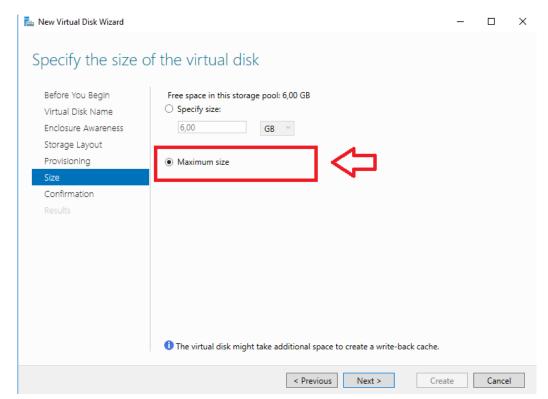
- **Simple(Basic)**: Verinin, birleştirilen disklerden oluşturduğumuz diskte bulunmasıdır.
- **Mirror**: Datanın fiziksel diskte stripe edilerek, birden fazla yerde kopyalarının bulunması. Tek disk bozulmalarını önlemek için en az 2 disk kullanılmalıdır.
- Parity: Kapasiteyi ve performansı düşürür. Tek disk bozulmalarına önlem olarak en az 3 disk kullanılması lazım, çift disk hatalarına önlem için en az 7 disk kullanılması gereklidir.
- Parity: Dosyanın lokasyon bilgisidir.
- Konum bilgisi belirtmeden dataya erişilemez.
- Tek bir fizikselde tutmuyor paylaştırıyor.

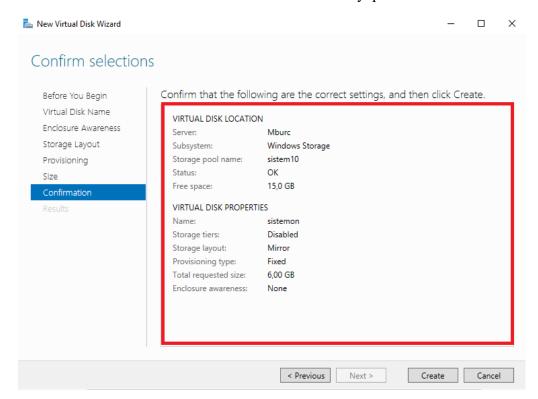
- Thin: Volume'un kullanılan alanı, storage poolun ihtiyacına göre arttırılabilir. Ne kadar yer kullanılırsa o kadarına bakılır(kullanım alanı).
- **Fixed:** Volume'un kullanılan alanı storage poolun tamamına eşlenebilir. Tamamı provision edilir (diskin boyutu)

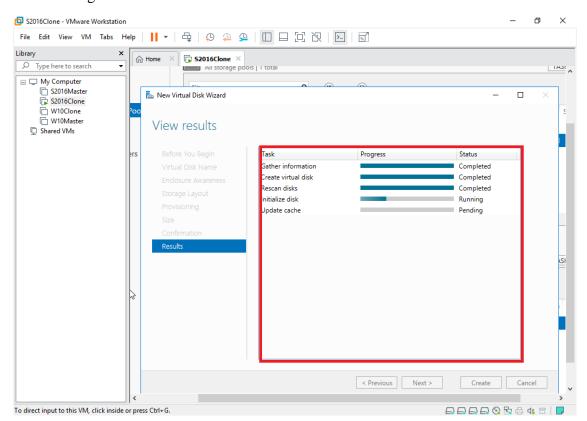
- Specify size: Sanal disk boyutunu belirleme
- **Maximum size**: Provisioningta "**Fixed**" seçildiği takdirde bu seçenek aktif olur. Poolun tamamı kullanılır.

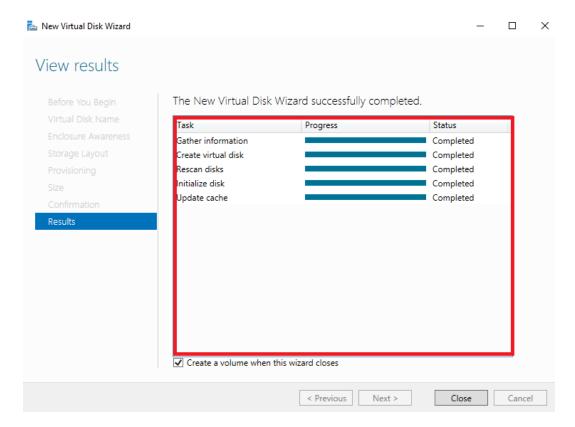

• Kurulum özeti incelenir. Hata bulunmazsa "Create" yapılır.

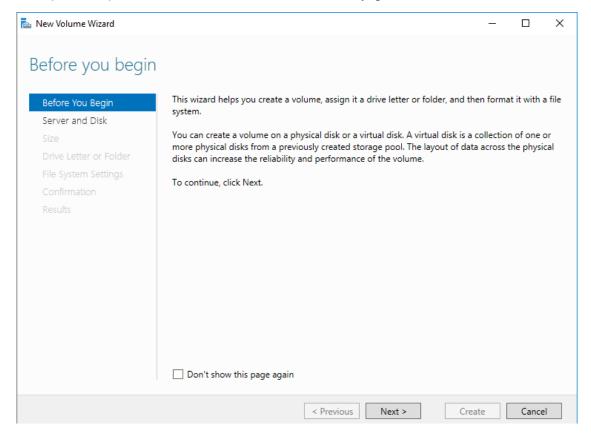

Creating

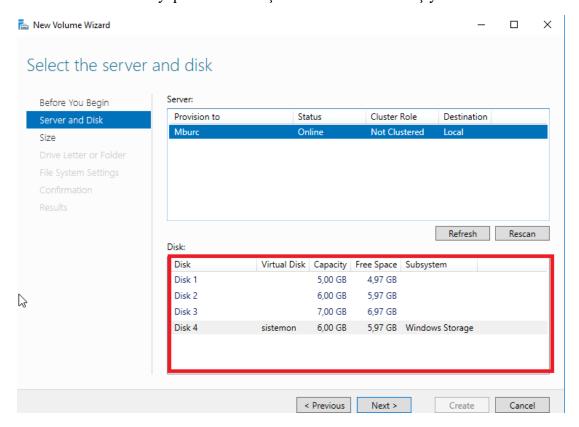

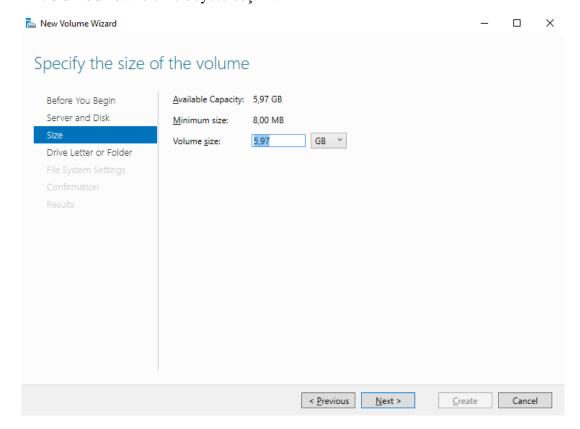
• Sanal Disk oluşturulduktan sonra otomatik olarak "New Volume Wizard" kurulumu açılır. Oluşturulan sanal diskin volume kurulumu yapılır.

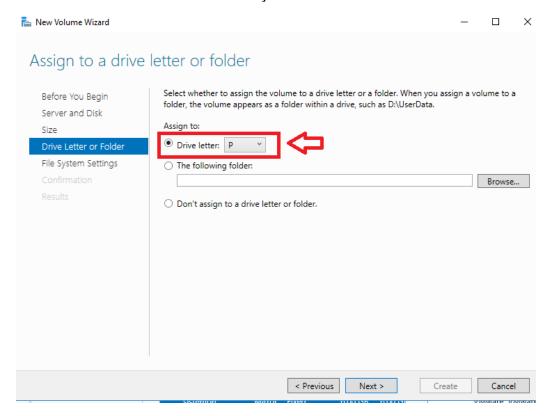
• Volume kurulumu yapılacak disk seçilir. Sanal diskimizi seçiyoruz.

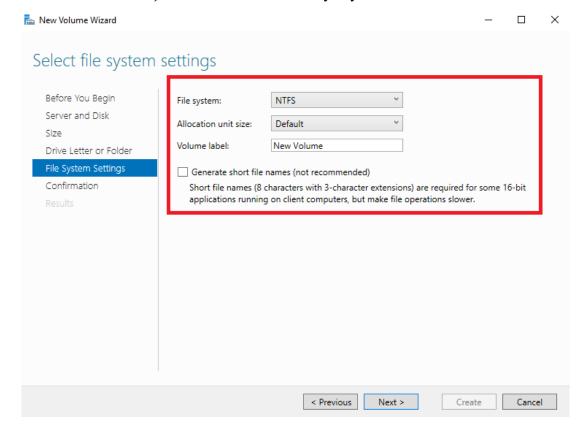
• Volume size: Volume boyutu seçilir.

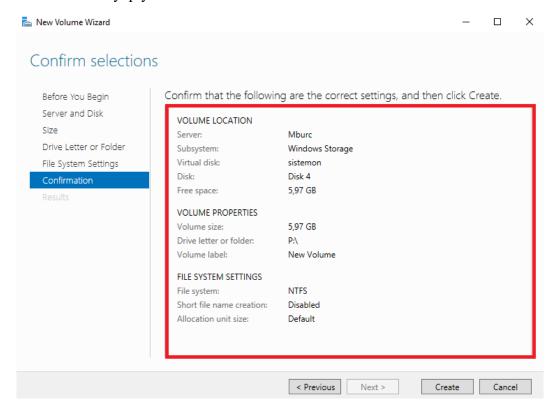
• **Drive Letter**: Volume driver harfi seçilir.

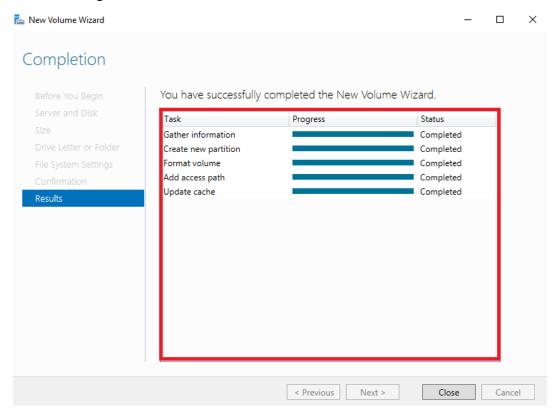
- File system: NTFS, dosya format uzantısı seçilir.
- Volume label: Oluşturulan sanal diskin adını yazıyoruz.

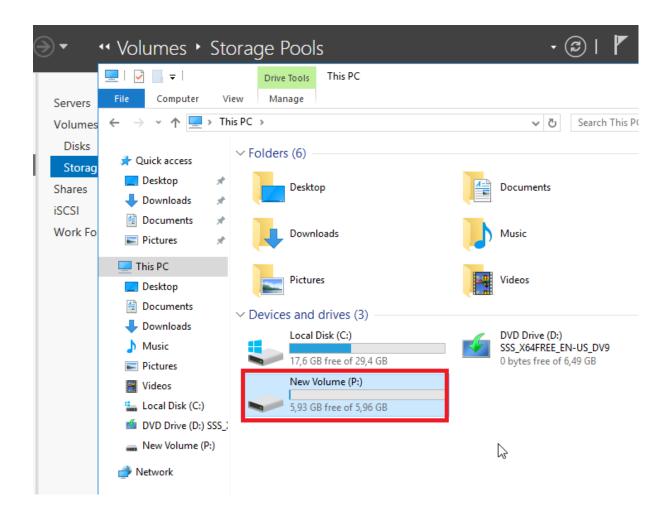
• "Create" yapıyoruz.

Creating

Oluşturduğumuz Sanal Disk artık kullanıma hazırdır.

DATA DEDUPLICATION

Datada meydana gelmiş duplicationların, datanın bütünlük ve güvenilirliğine zarar gelmeden identify edilip ayıklanmasıdır. Data Deduplication enable edildiği zaman geri planda şu işlemler gerçekleştirlir;

- 1-Disk üzerinde data küçük ve boyutları değişikleri gösterebilen çanklar(bölüt) haline bölünür
- 2-Aynı olan yada duplicate çanklar belirlenir
- 3-Redundant kopyaları bir referans parity ile değiştirir. Örneğin 4 adet aynı çankın bir tanesini tutarak diğerlerini elimize eder ve tutulan çankın data parityna ait bir referans bırakır.

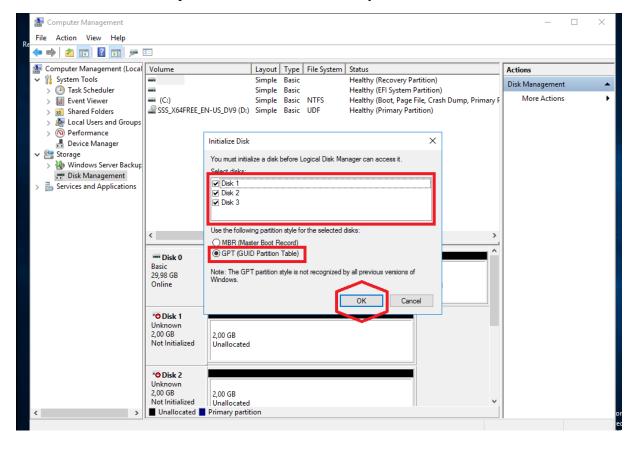
Avantaj:

- -Kapasiteyi optimize eder. (Capasity Optimization)
- -Genişletilebilir, kaynakları efektif kullanır. (Scale and Performance)
- -Datayı bozmaz.

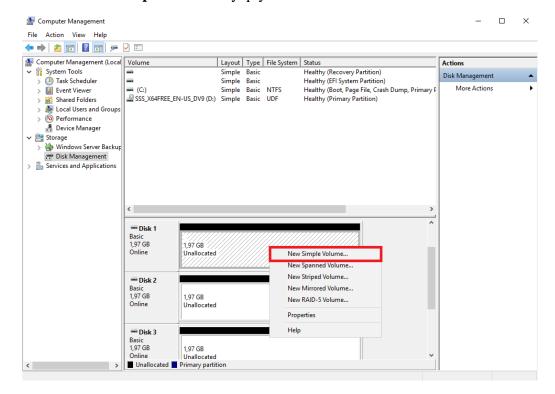
Volume Gereklilikleri(Volume Requirements):

- -Volume, sistem volume yada boot volume olamaz.
- -Volumeler, MBR yada GBT olabilir.
- -Volumeler, dosyatı formatı kesinlikle NTFS olmalıdır. ReFS ve FAT32 formatları desteklemez.
- -Removable(Taşınabilir) devicelara uygulanamaz.
- -Windows Client işletim sistemlerinde çalışmaz. Windows Server işletim sistemlerinde desteklidir.
- -32 kBytedan küçük dosyalar, encrypted dosyalar ve uzantısı extented dosyalarda uygulanmaz.

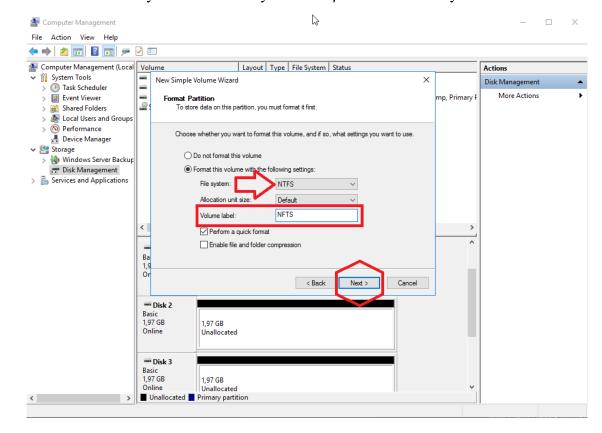
- Sanal Makinemize 3 adet 2GB'lık Hard Diskler ekliyoruz.
- Computer Management → Disk Management
- Diskleri GPT partition stilinde Initialize ediyoruz.

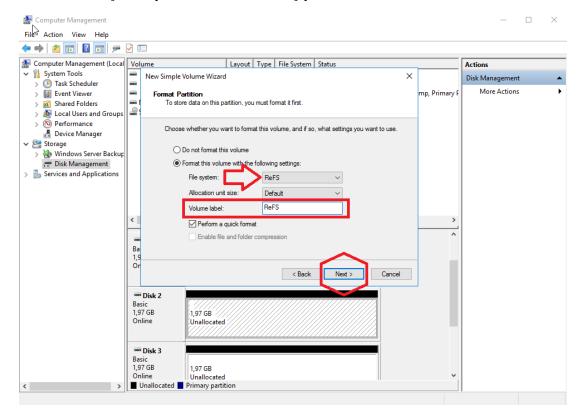
• Bütün diskleri "Simple Volume" yapıyoruz.

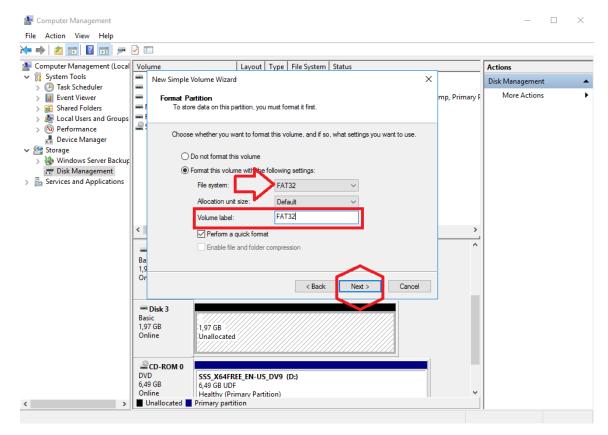
- 3 Diski NFTS, ReFS ve FAT32 dosya formatı olacak şekilde farklı format yapıyoruz.
- Disk1 için Dosya formatını NFTS seçiyoruz.
- Disklerimizi dosya formatları ile aynı olacak şekilde isimlendiriyoruz.

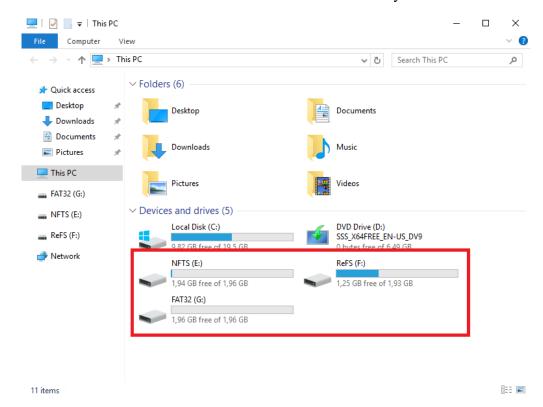
• Disk2 için dosya formatını **ReFS** seçiyoruz.

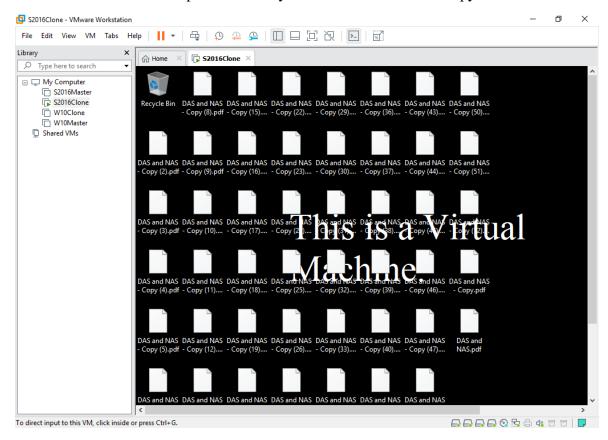
Disk3 için dosya formatını FAT32 seçiyoruz.

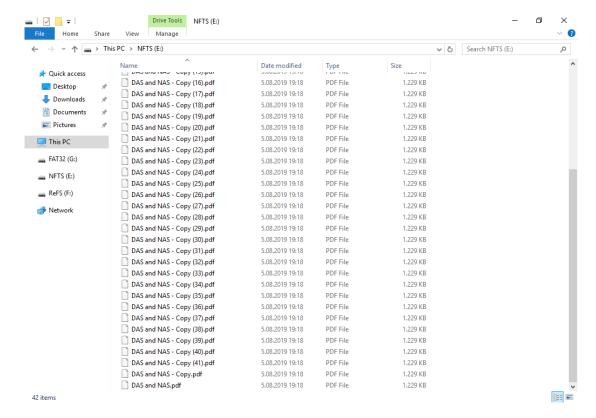
• Hard Disklerimizi 3 farklı formatta hazır halde bulunuyor.

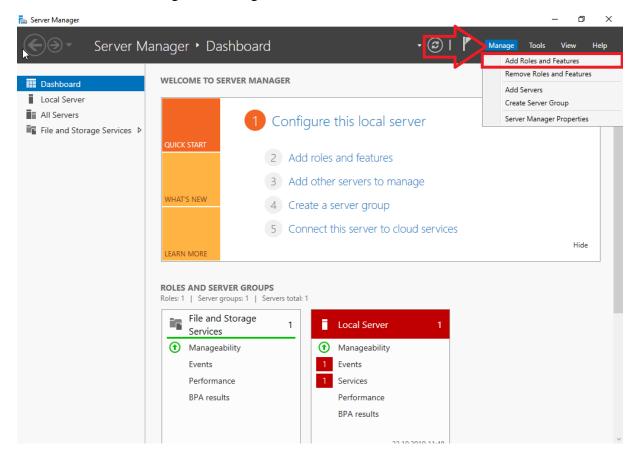
DAS and NAS pdf isimli dosya masaüstüne bir miktar kopyalandı.

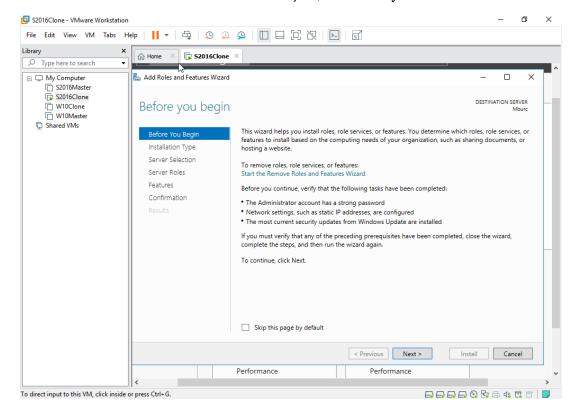
 DAS and NAS pdf isimli dosya kopyaları ile birlikte oluşturulan NTFS diske atılır.

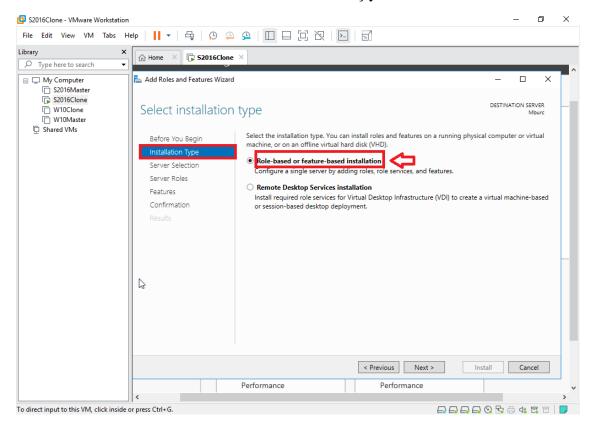
Server Manager → Manage → Add Roles and Features

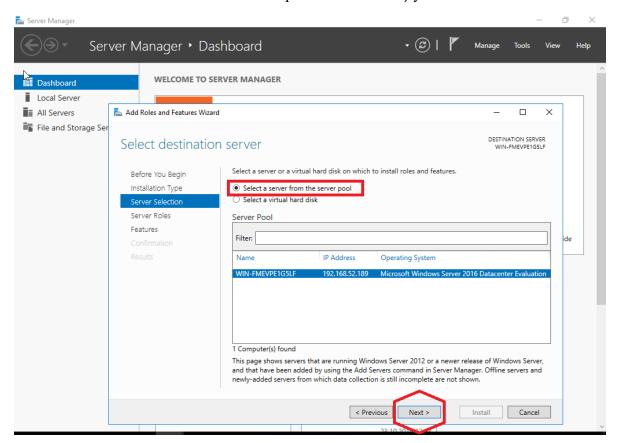
Add Roles and Features Wizard açılır, devam ediyoruz.

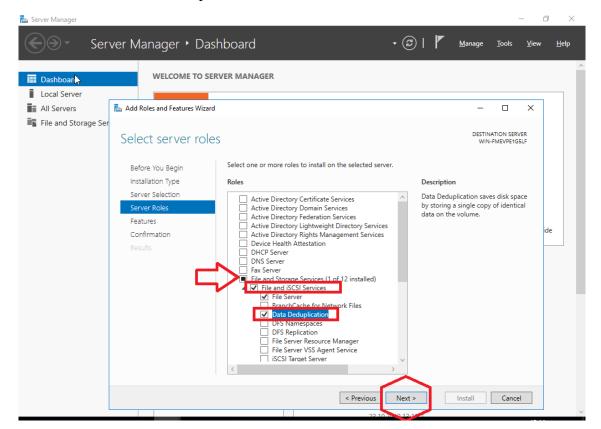
Role-based or feature-based installation seciyoruz.

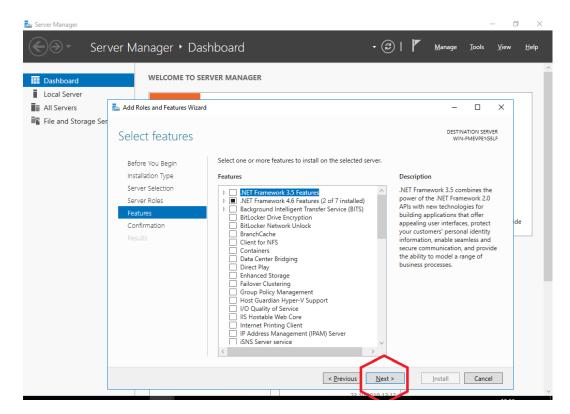

• Select a server from the server pooldan server seçiyoruz.

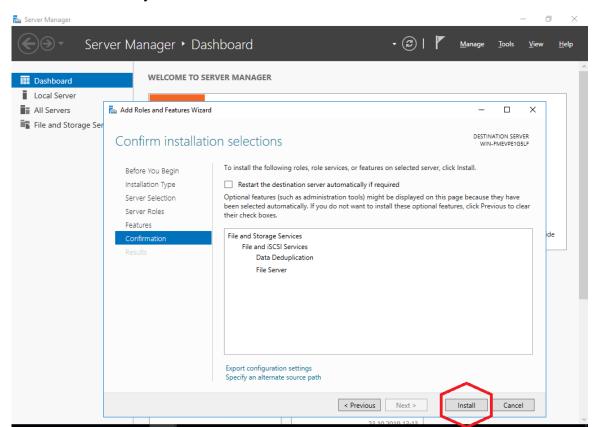

• "Roles" kısmından; File and Storage Services → File and ISCSI Services → File Server + Data Deduplication

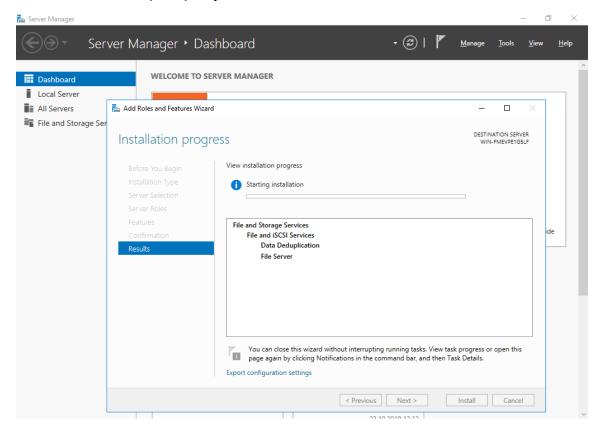

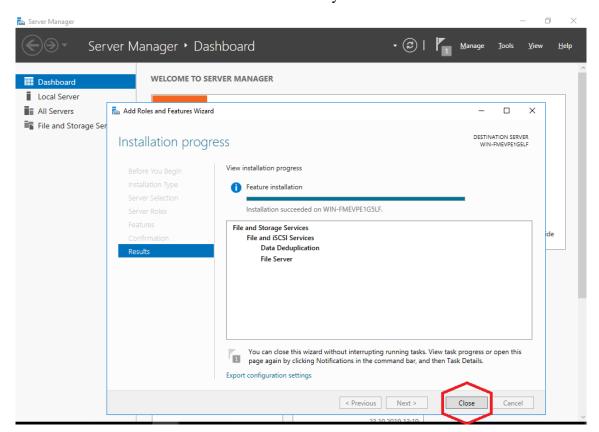
• "Install" diyoruz.

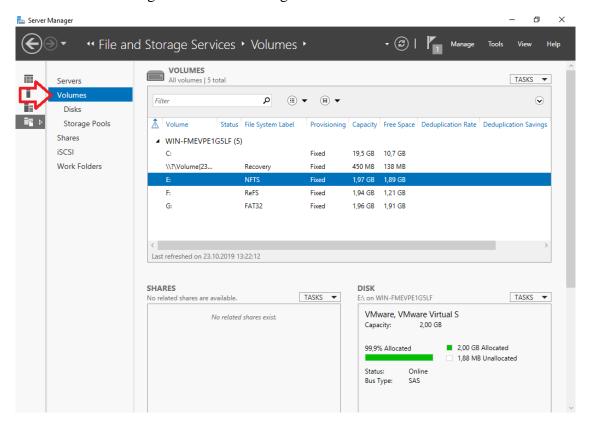
Kurulum başlamış oluyor.

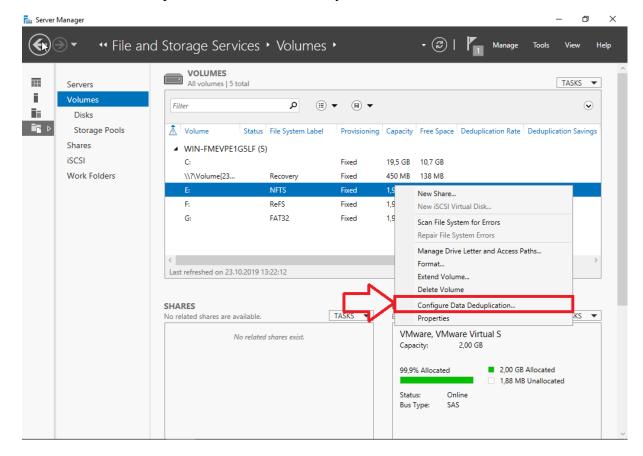
• Kurulum tamamlandıktan sonra Close diyoruz.

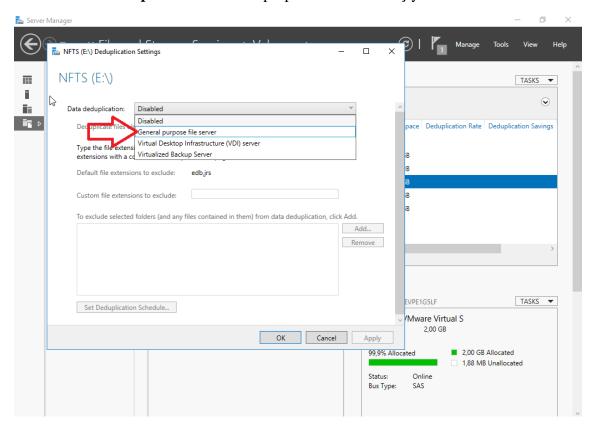
• Server Manager → File and Storage Services → Volumes

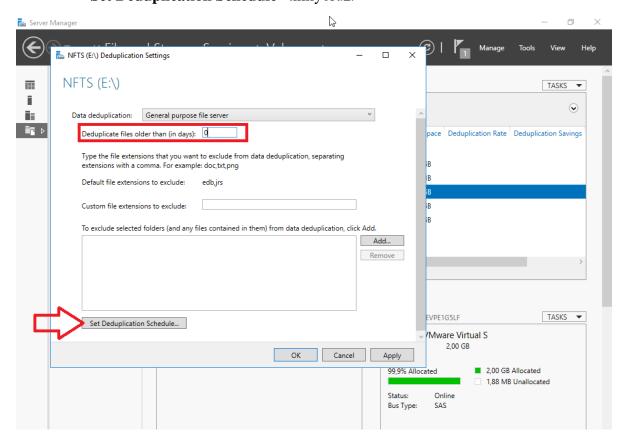
• FAT32 ve ReFS diskimizi "Configre Data Deduplication" yapamıyoruz.Çünkü Data Deduplication sadece NTFS dosya formatını desteklemektetir.

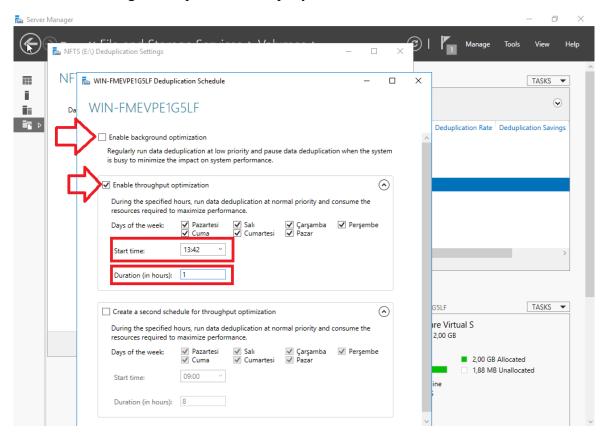
Data Deduplication: General purpose file server seçiyoruz.

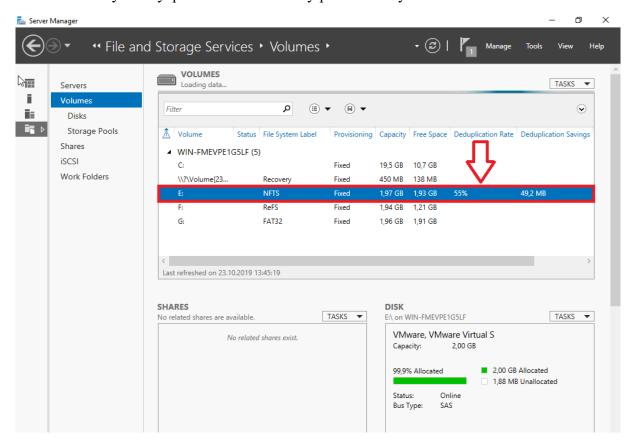
- Deduplicate files order than (in days): 0
- "Set Deduplication Schedule" tıklıyoruz.

• Enable background optimization kapatiyoruz.

• Schedule ayarları yapıldıktan sonra ok deyip devam ediyoruz.

• Deduplication rate %55 olarak görülür.Used space 38.8 MB iken free space 1.93 GB olduğu görülür.Deduplication savings 49.2 MB'tır.

